

Filozof dünyanın bütün seslerinin kendi içinde yankılanmasına izin vermeyi dener.
Friedrich Nietzsche

15 Nisan 1844'de Röcken'de (Leipzig) doğdu.

- 1849'da babası öldü; Naumburg'a taşındılar.

- 1858-64 arasında gösterdiği başarı nedeniyle Schulpforta lisesinde parasız yatılı okudu.

İlk edebiyat ve müzik denemelerini yaptı.

- 1864-65 Bonn'da ilkin ilahiyat, sonra klasik filoloji öğrenimi gördü. 1865'de hocası Friedrich Ritschl'in peşinden Leipzig'e gitti.

- 1867'de Diogenes Laertius üzerine bir çalışmasıyla üniversite ödülü aldı.

- 1868'de askerliğini yaptı. Richard Wagner'le tanıştı.

- 1869'da daha öğrenimi bitmeden Basel'de Yunan Dili ve Edebiyatı kürsüsüne atandı.

Leipzig'de sınavsız ve mülakatsız doktor oldu.

- 1870 Ağustos-Ekim arasında Alman-Fransız savaşında sıhhiye eri olarak hizmet etti.

- 1872'de Müziğin Ruhundan Trajedinin Doğuşu adlı kitabının basılışının ve karşılaştığı yaygın reddin ardından nihai olarak filolojiden felsefeye döndü.

- 1876'da Wagner'le bozuştı.

- 1879'da sağlık sorunları sebebiyle profesörlüğü bıraktı.

- 1879-1888 arasında değişik yerlerde (Venedik, Sils Maria, Rapallo, Cenova) yaşadı ve kendisini yazıları ile sağlığına adadı.

- 1889'da zihinsel olarak çöktü.

- 25 Ağustos 1900'de ölünceye dek zihinsel çöküntü içinde ilkin Jena ve Naumburg'ta annesinin, 1897'den itibaren de Weimar'da kız kardeşinin bakımında yaşadı.

Eserlerinden Seçmeler

- 1889 veröffentlichte Werke aus dem Jahr 1888, die sich bereits vor dem Zusammenbruch Nietzsches im Druck befanden oder druckfertig vorlagen:
  - Götzen-Dämmerung
  - Nietzsche contra Wagner
  - Ecce homo (*bereits im Druck, wird zurückgehalten und erscheint erst 1908*)
  - Der Antichrist (*druckfertiges Manuskript, erscheint 1895*)
- Der Fall Wagner (1888)
- Zur Genealogie der Moral (1887)
- Jenseits von Gut und Böse (1886)
- Also sprach Zarathustra (1883-85)
- Die fröhliche Wissenschaft (1882-87)
- Morgenröthe (1881)
- Menschliches, Allzumenschliches (1878-79)
- Unzeitgemäße Betrachtungen (1873-76)
- Die Geburt der Tragödie aus dem Geiste der Musik (1872)

Etkisi

Nietzsche, felsefe tarihinin en tartışmalı figürlerinden biridir. Alışıldığın dışında zekasıyla erken olgunlaşmış, klasik filoloji okumuş ve daha resmi olarak öğrenimini tamamlamamışken filoloji profesörü olarak atanmıştır. Felsefi önemi olan ilk eseri *Müziğin Ruhundan Trajedinin Doğuşu*, filologlar arasında öyle bir infial uyandırmıştır ki, Nietzsche, filoloji loncasından dışlanmıştır. Nietzsche klasik filoloji araştırmalarının temel unsurlarını kendi anlayışına göre yeniden düzenlemiş ve filoloji çevrelerince ciddiyetsiz bulunup reddedilecek bir antikite görüşü ortaya koymuştur. Gerçekte bu kitapta, sanatın negatif gelişim tarihinin kuramsal bir özetini yapmış ve estetik bir dünya görüşünün temellerini atmıştır. Arka planda, dünyanın anlamdan yoksunluğu yatar. Nietzsche'nin estetiğinin iki merkezi ekseni, insanı boşluğun uçurumundan koruyan Apollon'un ölçülü dünyası ("Apolloncu") ile insana Apollon'un güzel görünüşlerinde dünyanın anlamsızlığını anımsatan ve böylelikle onu belli ölçüde yeniden gerçekliğe bağlayan Dionisos'un dünya hasretidir ("Dionisosçu"). Bu iki ilke arasındaki antagonizm, Nietzsche'nin sonraki bütün yapıtlarında belirleyici kalmıştır.

Nietzsche, pozitif felsefesi olarak "bütün değerlerin tersine çevrilmesi"ni açıklar. Bu çerçevede, "üst-insan" ve "bengi döngü" gibi çoğunlukla en yanlış anlaşılan kavramları kullanır. Ama Nietzsche'nin felsefesi bir şimdiki-zaman-felsefesi olduğu için, "Amor fati" ("yazgı aşkı") kavramı, insan-dışı olana aşk, merkezi bir konuma yerleşir. "Amor fati" bir parça tersine-çevirme anlamına gelir; nihilizm, varoluşun anlamsızlığı, şikayet konusu yapılmaz; tersine, evetlenir ("dünyaya Dionisosçu evet deyiş"). Ancak Nietzsche, pozitif felsefesinin baş yapıtını yazamaz.

Eserlerinin etkisi gecikmeli olarak görülür. Ölümünden sonra. Güçlü fakat tıpkı kendi felsefesi gibi karmaşık olarak. Hiç kuşkusuz, bu karmaşıklığa kız kardeşi Elisabeth Förster-Nietzsche'nin ciddiyetsiz editörlüğünün katkısı büyük oldu.